

Koncepcia zamerania a podpory výskumu a vývoja v rezorte Ministerstva kultúry Slovenskej republiky na roky 2011-2015

Úvod

Veda a technika ako jeden z troch pilierov rozvoja vedomostnej spoločnosti: *vzdelávanie – veda a technika – inovácie* je v centre pozornosti vládnych orgánov. Budovanie vedomostnej spoločnosti je rozhodujúci pri celkovom smerovaní rozvoja Slovenskej republiky a je rozhodujúcim rozvojovým faktorom krajiny. Zvyšovanie podpory vedy, výskumu a inovácií sú dôležitou súčasťou aj Programového vyhlásenia vlády SR na roky 2010-2014 (ďalej len „programové vyhlásenie vlády“).

Dlhodobý zámer štátnej vednej a technickej politiky¹⁾ je dokument, ktorý stanovuje základné zámery a ciele v oblasti výskumu a vývoja vrátane zámerov a cieľov v oblasti rozvoja ľudských zdrojov vo výskume a vývoji, tém štátnych programov výskumu a vývoja a tém štátnych programov rozvoja výskumu a zámerov a cieľov medzinárodnej vedecko-technickej spolupráce. Ústredným orgánom štátnej správy pre vedu a techniku (podľa zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov) je Ministerstvo školstva, vedy výskumu a športu SR, ktoré dlhodobý zámer pripravuje a predkladá na rokovanie vlády SR.

V súčasnosti je platný *Dlhodobý zámer štátnej vednej a technickej politiky do roku 2015*²⁾ (ďalej len „dlhodobý zámer do roku 2015“) schválený uznesením vlády SR č. 766/2007, ktorý stanovil pre oblasť kultúry v bode 6. Vecné priority výskumu a vývoja, časť 6.1.8. Kultúrne a umelecké dedičstvo nasledovnú anotáciu a zadanie:

„6.1.8 Kultúrne a umelecké dedičstvo Slovenska

Anotácia:

Globalizácia v postmodernej dobe postavila pred spoločnosť niektoré zásadné otázky, ktoré sa dotýkajú nielen ekonomiky, politiky a komunikácie, ale tiež **problémov národnej kultúry a kultúry menšín, kultúrneho dedičstva a ostatných segmentov kultúry, ich uchovávaní a rozvíjania**. Európska únia deklarovala, že chce byť jednotou v rôznosti.

Výzva intenzívne skúmať, uchovávať a tam, kde je to možné **digitalizovať a archivovať artefakty národnej kultúry a kultúry menšín, či je to už v oblasti jazyka a literatúry, výtvarného umenia, architektúry, hudby, ľudovej kultúry** a iných oblastí kultúry je mimoriadne dôležitá pre všetky národy Európskej únie.

Cieľom výskumného programu je ukázať, že národná kultúra sa vyvíjala v európskom kontexte a do tohto kontextu a do európskeho vedomia patrí. Vklad Slovenska do európskeho a svetového kultúrneho dedičstva je potrebné intenzívne skúmať a zviditeľniť pre svetovú odbornú a následne aj širšiu verejnosť.“

Takto dané nastolené vecné priority vyplývajúce z dlhodobého zámeru do roku 2015 nesmú byť totožné a duplicitné so zameraním a podporou výskumu a vývoja v rezorte realizované organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti Ministerstva kultúry SR (ďalej len „ministerstva“). Túto podmienku musela spĺňať aj predchádzajúca *Koncepcie zamerania a podpory výskumu a vývoja v rezorte Ministerstva kultúry Slovenskej republiky na roky 2008-2010*³⁾ (ďalej len „konceptia výskumu a vývoja do roku 2010“), rovnako ako ju musí spĺňať aj predkladaný Návrh koncepcie zamerania a podpory výskumu a vývoja v rezorte Ministerstva kultúry Slovenskej republiky na roky 2011-2015 (ďalej len „konceptia výskumu a vývoja do roku 2015“).

¹⁾ § 5 zákona č. 172/2005 Z. z. o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja a o doplnení zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy.

²⁾ <http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=1246>

³⁾ <http://www.culture.gov.sk/kulturne-dedicstvo/vskum-a-vvoj-v-rezorte-kultry/dokumenty>

Rezortná koncepcia v nadväznosti na štátnu a vednú politiku musí určiť také ciele pre rozvoj a využívanie systému vedy a výskumu, ktorých dosiahnutie zabezpečí od vedy a výskumu očakávanú úlohu rozvojového faktora.

Vyhodnotenie a stručný prehľad problémov koncepcie výskumu a vývoja do roku 2010

Koncepcia zamerania podpory výskumu a vývoja v rezorte Ministerstva kultúry Slovenskej republiky na roky 2008 – 2010 hodnotila vývojové míľniky v tejto oblasti od roku 2002 a priniesla zároveň základné fakty o stave výskumu v inštitúciách pôsobiacich v rezorte kultúry.

Formou dotazníka distribuovaného **v roku 2007** prostredníctvom internetu oslovilo ministerstvo všetkých 32 organizácií vo svojej zriaďovacej pôsobnosti.

Na dotazník reagovalo **21** inštitúcií, pritom **6** inštitúcií uviedlo, že vedecko-výskumnú činnosť nevykonáva. Dotazníkom sa zistil počet pracovníkov, ktorí sa v jednotlivých inštitúciách venujú vedecko-výskumnej činnosti, aké sú jej formy (zastúpenie interných a externých pracovníkov), či sa výsledky činnosti využívajú v ostatných oblastiach pôsobenia pracoviska, či organizácie informujú o výsledkoch zriaďovateľa (celkovo 7 ukazovateľov).

Koncepcia na základe tejto analýzy skonštatovala dlhotrvajúcu roztrieštenosť výskumu a vývoja v rezorte, jeho nekoordinovanosť, systémovosť riadenia maximálne v rozsahu konkrétnych príspevkových organizácií, respektíve dokonca len riešiteľských tímov.

V koncepcii boli sformulované aj úlohy, ktoré treba na dosiahnutie cieľového stavu realizovať v organizačnej štruktúre ministerstva (stav plnenia uvádzame kurzívou v zátvorke):

- ✓ vytváranie pracovných skupín z odborníkov pochádzajúcich z relevantných štruktúr (*plnenie priebežne na úrovni vedecko-výskumných tímov ako partnerov realizácie vedecko-výskumného projektu*),
- ✓ vytvorenie poradného orgánu ministerstva kultúry – komisie pre otázky výskumu a vývoja (*úloha nesplnená, v procese realizácie koncepcie výskumu a vývoja do roku 2010 nevznikla potreba poradného orgánu na úrovni ministra kultúry*),
- ✓ výraznejšia spolupráca s Radou vlády Slovenskej republiky pre vedu a techniku (*úloha sa neplnila z dôvodu, že Rada je poradný orgán vlády SR, jej úlohy sú stanovené štatútom a rokovacím poriadkom; ministerstvo nemalo v Rade zastúpenie*),
- ✓ vytvorenie osobitného referátu pre vedu a výskum v štruktúre ministerstva (*úloha splnená čiastočne; referát nebol vytvorený, plnenie bolo realizované vytvorením 1 štátnozamestnaneckého miesta v organizačnom útvaru sekcie kultúrneho dedičstva so zameraním na oblasť vedy a techniky a úloha koordinácie vedy a výskumu v rezorte ministerstva v súčinnosti s príslušným vecným útvarom ministerstva bola daná do zriaďovacej listiny Národného osvetového centra*),
- ✓ zapájanie inštitúcií rezortu do akreditačného procesu (*úloha sa plnila priebežne, vyhodnotenie stavu akreditácie výskumu a vývoja za organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ministerstva je súčasťou tohto materiálu*),
- ✓ optimalizácia spolupráce a koordinácie medzi útvarom pre vedu a výskum a ďalšími vecnými útvarmi, ako sú útvary pre štrukturálne fondy, informatiku, sekcie ministerstva a ostatnými organizáciami vedy a výskumu (*úloha sa plnila priebežne podľa požiadaviek*).

Medzi **vecné priority výskumu a vývoja** ministerstvo zaradilo **v roku 2007** (stav plnenia uvádzame kurzívou v zátvorke):

- **Program Slovenskej národnej retrospektívnej bibliografie a dejiny knižnej kultúry na Slovensku** (*ide o dlhodobú úlohu, ktorá sa plnila priebežne na úrovni knižníc v zriaďovateľskej pôsobnosti ministerstva*),
- **Vývoj slovenskej kinematografie do roku 1990** (*úloha sa plní priebežne; autormi sú: Prof. Václav Macek, Jelena Paštéková; termín odovzdania diela je 15.10.2011. Následne Slovenský filmový ústav bude realizovať vydanie neperiodickej publikácie: DEJINY SLOVENSKEJ KINEMATOGRAFIE*),
- **Múzejná dokumentácia kultúry všedného dňa v 20. storočí** (*úloha splnená, výstupom bol výstavný projekt Slovensko v 20. storočí – Ako (?) sme žili; úloha je obsahovo premietnutá aj do prípravných materiálov ako súčastí nových stálych expozícií*),
- **Základný pamiatkový výskum územia Slovenskej republiky** (*ide o dlhodobú úlohu, postupne sa aktualizuje elektronická databáza Ústredného zoznamu pamiatkového fondu, v knižnom vydaní bol vydaný okres Ružomberok, do tlače sú pripravené okresy Levoča a Martin, samostatne sa spracováva industriálna architektúra a technické pamiatky – spracovaných je 1500 areálov*),
- **Sociologický výskum, výskum ekonomiky kultúry a interdisciplinárny výskum médií** (*úloha sa plní priebežne, NOC realizoval projekt Sociologický výskum kultúry, projekt Ekonomika kultúry*),
- **Dejiny slovenského divadla – vývin slovenského profesionálneho divadelného umenia** (*úloha sa priebežne plní; publikácia „Dejiny slovenského divadla od stredoveku po súčasnosť“ je naplánovaná ako edičný titul k 50. výročiu Divadelného ústavu; mala by vyjsť v druhej polovici roka 2011; všetky jej časti sú spracované a v súčasnosti sa realizuje redakčná úprava*),
- **Vzťahy štátu a cirkvi v Európe: súčasné otázky a trendy na začiatku 21. storočia** (*úloha splnená, v roku 2007 bola medzinárodná konferencia v Bratislave pod týmto názvom a tlačovým výstupom bol zborník*),
- **Kultúrne dedičstvo Slovákov žijúcich v zahraničí** (*úloha splnená, resp. jej plnenie pokračuje priebežne; uznesením vlády SR č. 694/2008 bola schválená Stratégia nákupu slovacík múzejnej a galerijnej hodnoty v zahraničí, ktorá stanovila úlohy a postupy pri pasportizácii slovacík v zahraničných fondových inštitúciách, možnosti získavania údajov o slovacikách v zahraničí a spracované údaje sprístupniť verejnosti, napr. v podobe virtuálnej galérie*).

Úlohy nemali jasne zadefinovaného gestora zodpovedného za plnenie, čo z hľadiska vyhodnotenia hodnotíme negatívne, preto sme zmenili metodiku nastavenia vecných priorít na obdobie rokov 2011-2015.

Súčasný stav – príprava koncepcie výskumu a vývoja do roku 2015

V priebehu III. štvrtroka 2010 sekcia kultúrneho dedičstva ako súčasť prípravy novej koncepcie výskumu a vývoja do roku 2015 oslovila 31 organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti ministerstva formou dotazníka. Uvedený dotazník obsahoval 9 hlavných otázok z oblasti zabezpečenia vedy a výskumu v organizácii, jej odpočet plnenia koncepcie výskumu a vývoja do roku 2010, stav a možnosti v oblasti získania akreditácie výskumu a vývoja, realizácie projektov z finančných prostriedkov Agentúry pre podporu výskumu a vývoja, projektové a vecné priority organizácie ako podkladov do koncepcie výskumu a vývoja do roku 2015 a stav zapojenia organizácií do čerpania finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov na projekty vedy a výskumu.

Je potrebné poukázať na skutočnosť, že až 54,8 % organizácií uviedlo, že má výkon vedecko-výskumnej činnosti zakotvený v zriaďovacej listine alebo v inom právnom predpise. To je základný a zaväzujúci predpoklad na nastavenie vedecko-výskumnej činnosti rezortu. Je

však paradoxom, že Literárne informačné centrum, známe kontinuálnym výskumom *Stav a úroveň čítania v SR z rokov 2003 – 2009*, uviedlo, že vedecko-výskumnú činnosť nevykonáva.

Na koncepcii výskumu a vývoja do roku 2010 participuje iba 43,3% a neparticipuje 56,7 % organizácií. Približne v troch štvrtinách organizácií vykonávajúcich vedecko-výskumné aktivity ide o projekty zakotvené v koncepcii výskumu a vývoja do roku 2010 ako prioritné.

Dôležité informácie sa dotýkajú aj záujmu organizácií o akreditáciu svojej vedecko-výskumnej činnosti – oficiálne uvádzanie odbornej spôsobilosti je uvádzané len v štyroch prípadoch, v ostatných prevažuje nezáujem o akreditáciu nad snahou akreditovať sa (53,6 % : 46,4%). Tu je potrebné skonštatovať, že treba posilniť informovanosť jednotlivých organizácií o možnosti akreditácie na Ministerstve školstva, vedy, výskumu a športu SR a jeho výhodách. Z toho vyplýva nelichotivé percento (skoro 84%) nevyužívania možností, ktoré poskytuje Agentúra pre podporu výskumu a vývoja. Rovnako je alarmujúca účasť organizácií na čerpaní finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov – 90% nie je prihlásených so svojimi projektmi do Operačného programu výskumu a vývoja 2007-2013.

Podrobné percentuálne vyhodnotenie otázok je uvedené v prílohe č. 1

Tabuľku, ktorá poskytuje podrobný prehľad odpovedí na jednotlivé otázky za všetky organizácie uvádzame priamo v texte koncepcie.

Z predložených odpovedí možno ale konštatovať, že organizácie rezortu kultúry, ktoré sa zaoberajú aj vedecko-výskumnou činnosťou, pristupujú k tejto sfére svojho pôsobenia s vedomím zodpovednosti za prezentáciu výsledkov výskumu pred odbornou i širšou verejnosťou. Výstupy sú publikované v tlačenej i elektronickej podobe. Pracovníci publikujú monografie, štúdie, expertízy obohacujúce systém vedy o kultúre a sú využívané v decíznej sfére.

Najviac výstupov vo svojich reportoch uviedli Pamiatkový úrad SR (viac ako 200 výstupov - monografie, štúdie, články v odborných časopisoch atď.), Slovenské národné múzeum (viac ako 100 výstupov) a Slovenská národná galéria (takmer 100 výstupov).

Početné výstupy – úmerne k počtu pracovníkov, ktorí sa v inštitúciách zaoberajú vedou a výskumom, uviedli aj Národné osvetové centrum, Slovenská národná knižnica, Univerzitná knižnica Bratislava, Slovenský filmový ústav, Ústav pre vzťahy štátu a cirkvi, Slovenská vedecká knižnica v Košiciach, Štátna vedecká knižnica v Košiciach i v Banskej Bystrici, Slovenské technické múzeum v Košiciach, Slovenská ústredná hvezdáreň Hurbanovo, Slovenské centrum dizajnu (Kapitoly z dejín dizajnu, Katalóg o histórii Tesla Bratislava), Múzeum SNP Banská Bystrica (výstupy z Výskumu analytického a systematického zhodnotenia ľudských strát a obetí II. svetovej vojny na Slovensku).

V tejto súvislosti treba uviesť fakty o počtoch pracovníkov, ktorí sa v jednotlivých inštitúciách venujú vede a výskumu – tie sa pohybujú v rozmedzí 199 (Pamiatkový úrad) po 2 (Slovenské centrum dizajnu).

Skutočnosti uvedené v tabuľke treba vidieť v kontexte dlhodobiejšieho vývoja – v rokoch 2001 – 2003 sa organizácie ministerstva úspešne zapájali do akreditačného procesu – na ministerstve pracovala Akreditačná komisia pre výskum a vývoj v rezorte kultúry. Jej mandát však vypršal v roku 2007. Zmenili sa pravidlá akreditácie vedy a výskumu a táto pôsobnosť bola ponechaná iba ministerstvu školstva.

Oslabeniu koordinačnej funkcie ministerstva napomohli aj vnútorné presuny vecnej pôsobnosti v oblasti vedy a výskumu, a to bez dokumentačnej kontinuity a personálneho pokrytia.

	Má Vaša organizácia uvedený výkon vedecko-výskumnej činnosti právnym predpisom, resp. v zriaďovacej listine?	Vykonáva Vaša organizácia vedecko-výskumnú činnosť?	Vykonáva Vaša organizácia vedecko-výskumnú činnosť vlastnými zamestnancami alebo externými /dodávateľsky/?	Koľko zamestnancov vykonáva výskumnú činnosť a uveďte ich dosiahnutú odbornú znalosť?	Participuje organizácia na vedecko-výskumnej činnosti v rámci vecných priorit stanovených v Konceptii zamerania a podpory výskumu a vývoja v rezorte ministerstva na roky 2008 – 2010 ?	Ak nie je Vaša organizácia akreditovaná na MŠ SR ako organizácia výskumu a vývoja, máte záujem akreditovať sa?	Uchádzala sa Vaša organizácia o finančné prostriedky na realizáciu projektov v Agentúre pre podporu výskumu a vývoja ?	Je Vaša organizácia prihlásená s projektom do Operačného programu Výskum a vývoj 2007-2013?	Projekt je:
Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici	áno	áno	áno	12	áno	je akreditovaná	nie	nie	-
Štátny komorný orchester Žilina	nie	nevykonáva	nie	0	nie	nie	nie	-	-
ÚĽUV - Múzeum ľudovej umeleckej výroby - Otvorený depozitár	áno	čiastočne	áno	4	nie	áno	nie	nie	-
Štátna vedecká knižnica v Košiciach	áno	áno	áno	20	áno	je akreditovaná	nie	áno	v štádiu prípravy
Slovenská filharmónia	nie	nevykonáva	nie	2	nie	áno	nie	nie	-
Štátna vedecká knižnica v Prešove	áno	čiastočne	áno	5	nie	nie	nie	nie	-
Slovenské národné múzeum	áno	áno	áno	96	áno	áno	áno	nie	-
Múzeum Slovenského národného povstania	áno	áno	áno	8	áno	áno	nie	nie	-
Národné osvetové centrum	áno	čiastočne	áno	8	áno	nie	nie	nie	-
Bibiana, medzinárodný dom umenia pre deti	nie	nevykonáva	nie	0	nie	nie	nie	nie	-
Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči	nie	nevykonáva	-	0	nie	nie	nie	nie	-
Štátna opera	nie	nevykonáva	nie	0	nie	nie	nie	nie	-
Divadlo Nová scéna	nie	nevykonáva	nie	0	nie	nie	nie	nie	-
Umelecký súbor Lúčnica	nie	nevykonáva	nie	0	nie	nie	nie	nie	-
Štátne divadlo Košice	nie	nevykonáva	nie	0	nie	nie	nie	nie	-
Slovenská národná galéria	áno	áno	áno	21	áno	áno	áno	nie	-
Univerzitná knižnica v Bratislave	áno	čiastočne	áno	16	áno	áno	nie	nie	-
Slovenský ľudový umelecký kolektív	nie	čiastočne	áno	7	nie	áno	nie	nie	-
Ústav pre vzťahy štátu a cirkví	áno	áno	áno	4	áno	áno	nie	nie	-
Štátna filharmónia Košice	nie	nevykonáva	nie	0	nie	nie	nie	nie	-

Slovenský filmový ústav	áno	áno	áno	14	áno	áno	nie	nie	-
Slovenské centrum dizajnu	áno	čiastočne	áno	2	áno	nie	nie	nie	-
Slovenská národná knižnica	áno	čiastočne	áno	56	nie	áno	áno	áno	schválený projekt
Maďarský umelecký súbor Mladé srdcia - Ifjú Szivek	nie	nevykonáva	nie	0	nie	nie	nie	nie	-
Slovenská ústredná hvezdáreň	áno	čiastočne	nie	5	áno	áno	áno	nie	-
Slovenské technické múzeum	áno	áno	áno	12	áno	áno	áno	áno	schválený projekt
Hudobné centrum	nie	čiastočne	áno	6	nie	nie	nie	nie	-
Literárne informačné centrum	nie	nevykonáva	nie	0	nie	nie	nie	nie	-
Slovenské národné divadlo	nie	nevykonáva	nie	0	nie	nie	nie	nie	-
Divadelný ústav Bratislava	áno	áno	áno	30	-	je akreditovaný	nie	nie	-
Pamiatkový úrad Slovenskej republiky	áno	áno	áno	199	áno	je akreditovaný	nie	nie	-

Projektové zameranie a vecné priority rezortu kultúry na roky 2011-2015

Na základe dotazníkového zisťovania možno konštatovať, že v inštitúciách rezortu – v ostatných rokoch existuje vo väčšine prípadov jasná, vykryštalizovaná a sformulovaná predstava o projektovom zameraní a vecných výskumných prioritách do roku 2015, ktoré sú v súlade so zameraním a poslaním činnosti rezortných inštitúcií.

Nová koncepcia je postavená na **zadefinovaní projektového zamerania a stanovenia vecných priorít samotnými organizáciami**, ktoré majú vedecko-výskumnú činnosť danú zákonom alebo zriaďovacou listinou (z toho dôvodu nejde o sumár za všetky priamo riadené organizácie). K tomuto kroku sa pristupuje vzhľadom na finančné možnosti rezortu (projekty vedy a výskumu je možné finančne podporovať iba v rámci obligatórnych výdavkov organizácií – rozpočtu alebo kontraktu, alebo prostredníctvom prioritných projektov), neochotu organizácií akreditovať svoju vedecko-výskumnú činnosť, a tým si vytvoriť možnosti na čerpanie finančných prostriedkov na základe výziev Agentúry pre podporu výskumu a vývoja⁴⁾ (agentúra je zriadená na účel podpory výskumu a vývoja poskytovaním finančných prostriedkov na riešenie projektov, pričom osvedčenie o spôsobilosti vykonávať výskum a vývoj je podmienkou na poskytnutie podpory), ako aj z dôvodu jasného zadefinovania priorít jednotlivu pre organizácie, a tým aj prehľadnejšieho nastavenia kontroingu ich podpory, následného plnenia a vyhodnocovania.

Slovenské národné múzeum

Projektové zameranie: Oblasť zhromažďovania, záchrany a ochrany kultúrneho dedičstva; dokumentovania a skúmania stavu a vývoja prírody, hospodársky, spoločensko-politický a kultúrny vývoj spoločnosti s dôrazom na územie SR, slovenský národ a národnostné a etnické spoločenstvá, ktoré žili a žijú na území SR, ako aj Slovákov, ktorí žili a žijú v zahraničí; Nadobúdanie zbierkových predmetov vlastným výskumom a prieskumom v súlade s profiláciou a špecializáciou jednotlivých múzeí ako pramennej bázy na skúmanie špecifik vývoja prírody a spoločnosti; Využívanie a skúmanie informačného potenciálu zbierkových predmetov a zbierok s cieľom určiť ich historickú, umeleckú, vedeckú, kultúrnu a estetickú hodnotu v kontexte ich vzniku, vývoja a využívania a zistené poznatky využívať ako pramenný materiál pri poznávaní najmä tých špecifik vývoja prírody a spoločnosti, ktoré je možné skúmať a poznávať len na základe výskumu múzejných zbierkových predmetov a zbierok; Odborná ochrana zbierkových predmetov najmä na skúmanie, vyhodnocovanie a zovšeobecňovanie poznatkov a informácií o odbornom uložení zbierkových predmetov v depozitároch, ako aj na skúmanie odborného ošetrovania zbierkových predmetov; Rozvoj muzeológie ako teoretickej vedy pre múzejnú prax s cieľom skúmať a vyhodnocovať výsledky muzeografickej praxe a na základe toho zovšeobecňovať získané poznatky a informácie, a tak rozvíjať muzeologické teórie ako teoretickú bázu pre všetky múzejné činnosti.

Vecné priority do roku 2015:

Socio-kultúrny a spoločenský vývoj na Slovensku od raného stredoveku po 20. storočie. Výskum, dokumentácia a prezentácia historicko-spoločenského vývoja špecifickými múzejnými prostriedkami s dôrazom na kultúru všedného dňa, úlohu ľudovej kultúry v dejinnom vývoji Slovenska, medzníky spoločensko-historického vývoja Slovenska a možnosti ich múzejnej dokumentácie a prezentácie.

⁴⁾ <http://www.apvv.sk/>

Archeológia Malých Karpát s dôrazom na opevnené sídla v Malých Karpatoch, halštatské a laténske osídlenie v oblasti Bratislavskej brány a sídliská stredodunajskej mohylovej kultúry na Slovensku.

Etno-kultúrny vývoj Slovenska v stredoeurópskom kontexte s dôrazom na úlohu národnostných a etnických minorít pri formovaní socio-kultúrneho prostredia Slovenska. Interetnické súvislosti národnej kultúry a kultúry etnických minorít na Slovensku, ich vzájomné prelínanie a koreláty.

Monitorovanie rozšírenia vybraných komponentov neživého prírodného prostredia a biodiverzity (v nadväznosti na národný program biodiverzity Slovenska a predošlú rezortnú koncepciu)- faunisticko-dokumentačný výskum s celoslovenským záberom, so zameraním najmä na Malé Karpaty, výskum a dokumentácia abiotických zložiek prírody, mineralógie Západných Karpát.

Tisícročný vývoj duchovnej hudobnej kultúry na Slovensku – osobnosti hudobnej kultúry na Slovensku

Slovenská národná galéria

Projektové zameranie: Teória a technológie reštaurovania: reštaurovanie olejomalieb 19. storočia, príčiny vzniku degradácie olejomalieb 19. storočia a ich reštaurovanie, obrazové laky a ich fluorescencia v rôznych vlnových dĺžkach, obrazové laky používané na falzifikátoch a ich identifikácia, identifikácia pigmentov.

Teória a dejiny umenia: pokračujúci dlhodobý projekt: Dejiny slovenského výtvarného umenia: renesancia (2009-10), monografický výskum diel autorov starého i súčasného výtvarného umenia, architektúry, designu a scénografie.

Transdisciplinárny výskum naprieč zbierkami a umeleckými druhmi.

Vecné priority do roku 2015: Pokračovanie v základnom výskume technológií reštaurovania, v aplikovanom výskume v dlhodobom projekte Dejiny slovenského výtvarného umenia (románske umenie – edičný výstup cca 2012), v projektoch Východoslovenská avantgarda (2013) a umenie 50. rokov na Slovensku (2012). Jednou z priorit je aj postupná zmena Ročenky SNG na recenzovaný vedecký zborník.

Slovenské technické múzeum

Projektové zameranie: Múzejná dokumentácia historického vývoja vedy a techniky na Slovensku so zameraním na fyziku, chémiu, elektrotechniku, strojárstvo, energetiku, letectvo, priemyselný dizajn, baníctvo, metalurgiu, fotografickú a kinematografickú techniku, priemyselné dedičstvo s dôrazom na sklársky a tehliarsky priemysel, osobnosti vedy a techniky, reštaurovanie zbierok a budovanie vedecko-technického centra pre deti a mládež .

Vecné priority do roku 2015: Zastúpenie československej fotografickej techniky vo fonde STM, Slovník historicko-technických pojmov, Plošné zmapovanie priemyselného dedičstva na Slovensku s dôrazom na sklársky a tehliarsky priemysel, História vývoja astronautiky – kozmonautiky, Reštaurovanie trojpiestových motorov vyrobených začiatkom 20. storočia, Interaktívne exponáty pre Vedecko-technické centrum Košice, História využitia energetických a alternatívnych zdrojov energie na Slovensku, Dejiny priemyselného dizajnu na Slovensku od 80.rokov po koniec 20. stor., Vývoj snímacej techniky (filmovej) a jej zastúpenie vo fonde STM, História metalurgie, História hneďouhoľného baníctva, Osobnosti vedy a techniky v Strednej Európe inak.

Múzeum Slovenského národného povstania v Banskej Bystrici

Projektové zameranie: Výskum dejín odboja na Slovensku v rokoch II. svetovej vojny.
Vecné priority do roku 2015: Občiansko-demokratický odboj na Slovensku v rokoch II. svetovej vojny, Slovenskí komunisti v rokoch 1938-1945, Horná Orava a Spiš v rokoch II. svetovej vojny, Výzbroj a výstroj armády na Slovensku v rokoch 1939-1945, Slováci v zajateckých táboroch NKVD, Slovensko-sovietske diplomatické vzťahy v rokoch 1939-1941.

Slovenská národná knižnica

Projektové zameranie: Projekty základného výskumu v oblastiach: Výskum dejín knižnej kultúry, Výskum a prezentácia písomného dedičstva na Slovensku a v zahraničí, Biografický výskum. Výskum a vývoj v oblasti technológií masovej digitalizácie. Výskum a vývoj v oblasti konzervovania a masovej ochrany písomného dedičstva. Výskum v oblasti genealógie.

Vecné priority do roku 2015: Masová digitalizácia písomného kultúrneho a vedeckého dedičstva. Masové konzervovanie písomného kultúrneho a vedeckého dedičstva. Syntetické dejiny knižnej kultúry so zameraním na dejiny tlačiarň na území Slovenska. Biografický výskum a biografická lexikografia

Univerzitná knižnica v Bratislave

Projektové zameranie: Dejiny knižnej kultúry, informačné systémy a procesy v oblasti kultúry, vedy a vzdelania, digitalizácia a archivácia digitálneho kultúrneho dedičstva, dlhodobá ochrana a stabilizácia zbierok, podpora vedy a techniky.

Vecné priority do roku 2015: Výskum nepravých periodík vychádzajúcich na Slovensku, výskum tlačí 16. storočia, metodika digitalizácie a digitálna knižnica na výskum historických periodík a vybraných historických dokumentov osobitného významu, Slovakiana – integrovaný informačný systém pre vedu, vzdelanie a verejnosť, kultúrny profil Slovenska, rozvoj elektronických informačných služieb v kultúre, vývoj infraštruktúry na testovanie a rozvoj informačných systémov v kultúre, výskum v oblasti konzervovania papierových dokumentov účinkom nových deacidifikačných sústav.

Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici

Projektové zameranie: Projekt Jozef Murgaš (medzinárodný projekt SR a USA).

Vecné priority do roku 2015: Biografický výskum osobností s väzbou na banskobystriický región. Dejiny knižnej kultúry: Tlače 16. storočia na území mesta Banská Bystrica. Slovacikálne tlače 18. a 19. storočia na území mesta Banská Bystrica. Dejiny Štátnej vedeckej knižnice v Banskej Bystrici 1926 – 2011

Štátna vedecká knižnica v Košiciach

Projektové zameranie: Plán slovenskej národnej retrospektívnej bibliografie. Dejiny knižnej kultúry so zameraním na východné Slovensko (v rámci nich čiastkové výskumné úlohy).

Vecné priority do roku 2015: Bibliografia článkov z inorečových novín a časopisov vychádzajúcich na Slovensku v rokoch (1848) 1901 – 1918. Analytické spracovanie dobovej inorečovej tlače na Slovensku v rokoch (1848) 1901 – 1918. Spracovanie seriálovej (mŕtvej) tlače z uvedeného obdobia v bývalých župách: Abovsko-turnianska župa, Gemersko-malohontská župa – časť Gemer, Spišská župa, Šarišská župa, Zemplínska župa, Užská župa – časť východné Slovensko. Biografický výskum osobností – osobnosti východného Slovenska, vrátane zahraničných Slovákov. Bibliograficko-analytické spracovanie tlačí 17. – 18. storočia neslovacikálneho charakteru. Zahraničné periodiká do

roku 1918 vo fonde ŠVK K (súpis). Výskum v oblasti dejín knižnej kultúry (východné Slovensko) – čiastkové výstupy v podobe štúdií. Výskum v oblasti produkcie pohľadníc (nakladatelia, vydavatelia, tlačiarne) do roku 1950 so zameraním na východné Slovensko.

Štátna vedecká knižnica v Prešove

Projektové zameranie: Výskum dejín knižnej kultúry: historických knižničných dokumentov – starých a vzácných tlačí, rukopisov; výskum osobných a historických knižníc – fondov; regionálnej a personálnej bibliografie, slavistiky, rusínskej a ukrajinskej problematiky v celoslovenskom kontexte. Edičné výstupy.

Vecné priority do roku 2015: Retrospektívne spracovanie tlačí 16. storočia v historických cirkevných knižniciach Prešova v rámci čiastkovej výskumnej úlohy „Výskum dejín knižnej kultúry na Slovensku“ a realizácie Programu slovenskej národnej retrospektívnej bibliografie. Vydanie ďalšieho zväzku Generálneho katalógu tlačí 16. storočia zachovaných na území Slovenska XII B. pod metodickým garantom Slovenskej národnej knižnice. Prieběžné odborné spracovanie – bibliografický popis univerzálneho fondu ŠVK Prešov.

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky

Projektové zameranie: Základný pamiatkový výskum územia Slovenskej republiky.

Vecné priority do roku 2015: Pamiatkový a archeologický výskum v intenciách SR – identifikácie, analýza a vyhodnocovanie najhodnotnejších súčastí hmotného kultúrneho dedičstva pre pamiatkovú ochranu (industriálne dedičstvo, archeológia a i.) vo svetovom meradle – monitoring pre posúdenie stavu zachovania jedinečnej svetovej (univerzálnej) hodnoty svetového kultúrneho dedičstva, jeho autenticity a integrity a uplatnenie účinných nástrojov pri ochrane v európskom priestore – identifikácia, analýza a vyhodnotenie európskeho dedičstva a i.

Národné osvetové centrum

Projektové zameranie: Sociologický výskum kultúry, výskum ekonomiky kultúry, interdisciplinárny výskum médií

Vecné priority do roku 2015:

Sociologický tím: Pokračovanie série opakovaných reprezentatívnych výskumov na tému Recepčia umenia na Slovensku po roku 2000 (literatúra, hudba, film, divadlo, výtvarné umenie, oblasť médií – tlač, rozhlas, televízia ako aj mediálnej výchovy). Realizácia kontinuálneho výskumu kultúry spolužitia obyvateľstva na národnostne zmiešaných oblastiach Slovenska (slovensko-maďarské vzťahy na južnom Slovensku). Prieskumy publika najvýznamnejších podujatí tradičnej ľudovej a neprofesionálnej kultúry – FF Východná, SŽ Martin, Hviezdoslavov Kubín. Sociologický výskum miestnej a regionálnej kultúry. Výskumy čítania – žiaci 4. ročníkov ZŠ, stredoškólači, dospelá populácia. Výskumy verejnej mienky pre potreby ministerstva. Pravidelný „Monitoring výsledkov implementácie nástrojov kultúrnej politiky v oblasti kultúrneho povedomia občanov SR“ pre potreby sekcie ekonomiky a projektového riadenia.

Ekonomický tím: Pokračovanie analýz a vyhodnocovania dlhodobých trendov a štruktúrnych premien vo financovaní kultúry z verejných zdrojov a súkromných zdrojov domácností a s nimi súvisiace návrhy na korekcie financovania kultúry v súlade so stratégiami štátnej kultúrnej politiky. Spoluúčasť na vypracúvaní koncepcií a stratégií štátnej kultúrnej politiky v oblasti ekonomiky (osobitne financovania) a riadenia kultúry Prostredníctvom analýz a konferencií účasť na projektoch medzinárodnej spolupráce na úseku ekonomiky (osobitne financovania) kultúry, a to v rámci projektov Európskej únie,

Rady Európy a medzinárodných organizácií (Európsky výskumný ústav pre kultúrnu politiku v Bonne, Regionálne stredisko UNESCO pre financovanie kultúry v strednej a juhovýchodnej Európe v Budapešti a i.). Tvorba originálnych vedeckých koncepcií z oblasti ekonomiky (osobitne financovania) a riadenia kultúry a vypracovanie modelov realizácie týchto koncepcií v praxi rezortu ministerstva a samospráv.

ÚĽUV – Múzeum ľudovej umeleckej kultúry – Otvorený depozitár

Projektové zameranie: Výskum činnosti ÚĽUV so zameraním na predmetovú dokumentáciu.

Vecné priority do roku 2015: Vydanie publikácie k 70. výročiu existencie ÚĽUV.

Slovenská ústredná hviezdáreň

Projektové zameranie: Pozorovanie Slnka a javov kozmického počasia, výskum slnečnej aktivity a kozmického počasia.

Vecné priority do roku 2015: Pozorovanie úplných zatmení Slnka, spracovanie pozorovaní Slnka z družicových údajov, skúmanie severojužnej asymetrie slnečnej aktivity, modifikovaný koronálny index definovaný z EUV pozorovaní na družiciach, registrácia slnečných erupcií pomocou SID monitora, rádiové pozorovanie Slnka pomocou spektrometra E-Callisto.

Slovenský ľudový umelecký kolektív

Projektové zameranie: Výskum a dokumentácia tradičnej ľudovej kultúry.

Vecné priority do roku 2015: Budovanie centrálnej databázy informácií o tradičnej ľudovej kultúre. Inventarizácia tradičnej ľudovej kultúry a implementácia príslušných ustanovení Koncepcie starostlivosti vlády SR o tradičnú ľudovú kultúru.

Slovenský filmový ústav

Projektové zameranie: Nová filmová história slovenskej kinematografie.

Vecné priority do roku 2015: Dejiny a vývoj slovenskej kinematografie.

Ústav pre vzťahy štátu a cirkví

Projektové zameranie: Výskum religiozity a analýzy štátnej politiky voči cirkvám – základný výskum a prenos poznatkov získaných výskumom do praxe.

Vecné priority do roku 2015: Sociálny rozmer práce cirkví a náboženských spoločností. Vzťahy štátu a cirkví, právna subjektivita cirkví a náboženských spoločností a registrácia cirkví a náboženských spoločností štátom. Financovanie cirkví a reštitúcie cirkevného majetku. Náboženské menšiny, nové náboženské hnutia a alternatívna spiritualita. Zmluvný princíp vo vzťahoch medzi štátom a cirkvami a náboženskými spoločnosťami.

Hudobné centrum

Projektové zameranie: Prieskum slovenských organov, prieskum v oblasti slovenského koncertného života a hudobnej tvorby, vydávanie hudobných historických prameňov.

Vecné priority do roku 2015: Príprava publikácie s antológiou slovenskej hudby 20. storočia (v rámci usporiadania Svetových dní hudby 2013 na Slovensku).

Divadelný ústav Bratislava

Projektové zameranie: Výskum v oblasti divadelnej histórie, teórie a kritického myslenia na Slovensku.

Vecné priority do roku 2015: Dejiny slovenskej drámy (2011) – publikácia. Dejiny slovenského divadla (2011) – publikácia. Dejiny divadelnej architektúry na Slovensku (2011) – výstup projektu TACE – Divadelná architektúra v stredoeurópskom priestore – podporeného z grantového programu EK Kultúra 2000. Dejiny divadelného ústavu – v rámci 50. výročia založenia inštitúcie (2011). Podoby slovenského tanečného umenia v 20. storočí (2011). Dejiny opery na Slovensku od r. 1998 (2011) – publikácia. Marška – 90 rokov (2011) – výskumný a publikačný projekt. Dejiny teatrologického myslenia na Slovensku (2012) – publikácia. Dejiny slovenského divadelného plagátu (2012) – výskumný projekt. Dejiny divadelnej réžie na Slovensku (2013) – výskumný projekt. Súborné kritické dielo Stanislava Vrbku (2011-2013). Súborné kritické dielo Jána Jaborníka (2011-2014). Projekt retroročeníek 70. rokov 20. storočia (2012-2015). Divadelný kalendár osobností a udalostí (2011-2015). Divadelná metodológia a terminológia na Slovensku (2013-2014) – výskumný projekt. Projekt Mladý vedec (téma: Divadelné umenie v období totality) 2014 – výskumný projekt.

Slovenská filharmónia

Projektové zameranie: Identifikácia hudobného nástroja na základe analýzy frekvenčného spektra; História festivalu Bratislavské hudobné slávnosti; História Medzinárodnej klavírnej súťaže Johanna Nepomuka Hummela.

Vecné priority do roku 2015: Vypracovanie spoľahlivého a opakovateľného spôsobu merania akustických vlastností hudobného nástroja; Spracovanie programov, účinkujúcich, fotodokumentácie a reprodukcii plagátov festivalu pri príležitosti konania jeho jubilejného 50. ročníka (printovou a elektronickou formou); Faktografické spracovanie doterajších ročníkov z hľadiska účasti umeleckých osobností v porote súťaže, ako aj zmapovanie laureátov súťaže a ich uplatnenia v kontexte medzinárodného interpretačného umenia.

Slovenské centrum dizajnu

Projektové zameranie: Mapovanie vývoja dizajnu v celej jeho šírke od grafického dizajnu, priemyselného dizajnu a produktového dizajnu. Sleduje tiež osobnosti tvorcov dizajnu na Slovensku.

Vecné priority do roku 2015: História grafického dizajnu na Slovensku, História vzdelávania na Slovensku – ŠUR, História dizajnu v textoch odborníkov v oblasti dizajnu aj s 2D a 3D dokumentáciou.

Pri určovaní postupnosti a etapizácie uskutočnenia jednotlivých projektov **bude nevyhnutná spolupráca jednotlivých organizačných útvarov ministerstva** so sekciou kultúrneho dedičstva ako odborným útvarom pre vedu a výskum v rezorte, **pričom sa musia zohľadňovať finančné možnosti rezortu.**

Organizácie si v ostatných rokoch dokázali zachovať svoje funkcie a pôsobnosť v oblasti vedy a výskumu. Vo vede a výskume je napokon hodnotenie výsledkov závislé od iných kritérií:

1. množstva a kvality výstupov, ktorými sa môžu pracoviská prezentovať,
2. citácie v odborných publikáciách,
3. schopnosti prezentovať výsledky vedecko-výskumnej činnosti na vedeckých podujatiach, v prednášateľskej činnosti na vysokých školách,

4. presadenia vedeckých a výskumných poznatkov do rozhodovacích procesov na rôznych úrovniach,
5. záujmu odbornej i širšej verejnosti o výsledky výskumov.

Podmienky pre rozvoj vedy a výskumu v rezorte kultúry – SWOT analýza

Na základe úvah o ďalšom smerovaní vedy a výskumu v oblasti kultúry je nevyhnutné pomenovať východiskové predpoklady, ktoré podmieňujú definovanie ďalších cieľov a úloh vedy a výskumu v rezorte kultúry formou SWOT analýzy.

Silné stránky:

- vybudovaná materiálno-technická základňa – hustá sieť kultúrnych inštitúcií v zriaďovacej pôsobnosti ministerstva v rámci teritória štátu,
- rozsiahla a intenzívna spolupráca inštitúcií vedy a výskumu v rezorte s vedeckými pracoviskami na Slovensku i v zahraničí,
- definovanie vedecko-výskumnej činnosti ako integrálnej súčasti predmetu činnosti väčšiny typov kultúrnych inštitúcií v osobitných všeobecne záväzných právnych predpisoch (napr. zákon č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, zákon č. 183/2000 Z. z. o knižniciach, o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 27/1987 Zb. o štátnej pamiatkovej starostlivosti a o zmene a doplnení zákona č. 68/1997 Z. z. o Matici slovenskej v znení neskorších predpisov, zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov, a iné),
- prvoradý význam vedy a výskumu na úrovni riadiacich orgánov EÚ a vyčlenenie prostriedkov vo výške 1,2 mld. eur na vedu a výskum v rámci OP Výskum a vývoj,
- možnosť využiť systém podpory vedy a výskumu prostredníctvom grantov z Agentúry na podporu výskumu a vývoja, agentúry VEGA a ďalších,
- obnovenie systému akreditácií organizáciám výskumu a vývoja prostredníctvom výnosu Ministerstva školstva Slovenskej republiky z 15. mája 2009 č. CD-2009-20239/4722- 1:11 o spôsobe hodnotenia spôsobilosti osôb na vykonávanie výskumu a vývoja (oznámenie č. 195/2009 Z. z.),
- dostatočná odborná vzdelanostná úroveň pracovníkov kultúrnych inštitúcií – odborné zázemie, ľudský potenciál,
- možnosť získať finančné prostriedky aj z komunitárnych programov EÚ (7. rámcový program ES a EURATOM pre výskum, technický rozvoj a demonštračné aktivity, na roky 2007-2013 je alokovaných celkovo 53,2 mld. Eur; súčasťou je aj podpora sprístupnenia kultúrneho dedičstva pomocou digitálnych technológií v rámci priority *Informačné a komunikačné technológie* a obnova kultúrneho dedičstva v rámci priority *Životné prostredie*),
- akútna potreba rozširovania vedeckého poznania o kultúrnych objektoch a komoditách kultúry pre potreby digitalizácie v rámci OPIS 2 a pre systémové pokračovanie v tomto procese po ukončení financovania z OPIS

Slabé stránky:

- absencia systémového financovania a finančných prostriedkov v rozpočtovej kapitole ministerstva adresne určených na podporu výskumu a vývoja,
- nenaplnenie zámerov dlhodobej koncepcie – vytvoriť zlúčením prostriedkov jednotlivých ministerstiev určených na vedu a výskum jednotný zdroj v správe Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR na podporu výskumu a vývoja,

- nedostatočné využívanie financovania zo zdrojov mimo rozpočtovej kapitoly ministerstva (Agentúra pre podporu vedy a výskumu, štrukturálne fondy, komunitárne programy EÚ),
- nerovnováha medzi odbornou hodnotou ľudského potenciálu, úlohami v rámci predmetu hlavnej činnosti a objektívnymi možnosťami zabezpečenia ich realizácie v oblasti výskumu a vývoja,
- nedostatočné uvedomenie si základných súvislostí medzi vedeckým pokrokom, realizáciou jeho výsledkov a kvalitou pracovných výstupov pri zabezpečovaní štatutárnych úloh organizácii rezortu,
- nedostatočne systémový prístup k zabezpečovaniu zvyšovania kvalifikácie pracovníkov v oblasti výskumu a vývoja,
- chýbajúce riadiace zručnosti vedúcich pracovníkov v rezorte v oblasti systémového riadenia výskumu a vývoja,
- nedostatočné začlenenie kultúry do stratégií rozvoja Slovenska,

Príležitosti:

- aktívne na základe exaktných výsledkov výskumu prispieť k vyvažovaniu globalizačných tendencií riešením problémov národnej kultúry a kultúry menšín, kultúrneho dedičstva, jej zachovania a rozvíjania a upevňovaniu základného kameňa EÚ – byť jednotou v rôznosti,
- intenzívne skúmať, uchovávať a v rámci rozbiehajúcich sa procesov OPIS PO2 digitalizovať a archivovať artefakty národnej kultúry a kultúry menšín v oblasti kultúrneho dedičstva, jazyka, literatúry, výtvarného umenia, architektúry, hudby, ľudovej kultúry apod.,
- aktívne prispieť k uchovaniu kultúrneho a prírodného dedičstva krajiny pre budúce generácie – posilniť identitu a občiansku spolupatričnosť v procese globalizácie,
- zvýšiť konkurencieschopnosť Slovenska v rámci cestovného ruchu – zatraktívniť lokality kultúrneho dedičstva a zabezpečiť ich previazanosť s doplnkovými službami v rámci cestovného ruchu,
- zvýšiť úlohu kultúry pri ekonomickom, sociálnom, environmentálnom a duchovnom rozvoji krajiny a posilnení jej konkurencieschopnosti,
- zvýšiť podiel vedy a výskumu na formulovaní dlhodobých strategických priorít kultúrnej politiky SR,
- zúčastniť sa na budovaní vedomostného systému pamäťových a fondových inštitúcií,
- aktívne sa zúčastňovať na medzinárodnej deľbe práce a jej výsledkoch v oblasti výskumu a vývoja.

Ohrozenia:

- nízka podpora výskumu – jedného z najprirodzenejších a najperspektívnejších rozvojových potenciálov územia, pamiatkového fondu, pamäťových a fondových a ostatných kultúrnych inštitúcií,
- prehlbovanie nezájmu obyvateľstva o svoju minulosť, ďalšia demotivácia postoja občana k správe vecí verejných – bez podpory ochrany a správy kultúrneho dedičstva a kultúry všeobecne v jeho najbližšom okolí sa stráca väzba na lokalitu, v ktorej žije, znižuje sa národné sebavedomie,
- nedostatočný vedecký základ rozvoja konzervačného priemyslu - zhoršovanie technického stavu hnutelných súčastí kultúrneho dedičstva (zbierkových predmetov, knižničných fondov, pamiatok apod.) až k ich zániku v dôsledku ich nevhodného

uloženia a nedostatočnej odbornej ochrany – v mnohých prípadoch hrozí úplný a nenávratný zánik častí kultúrneho dedičstva krajiny,

- nedostatočné vedecké poznanie predmetov kultúrnej hodnoty, objektov audiovizuálneho dedičstva, pamiatkových objektov a ďalších komodít kultúry ako predpokladu tvorby jednotných metadát pre ich digitalizáciu jednotlivých súčastí kultúrneho dedičstva a tiež strata komplexnosti a kontinuity poznania,
- spomalenie obsahového naplňovania moderných centrálnych elektronických databáz digitalizácie a ostatnej dokumentácie o kultúrnom dedičstve a digitalizovaných objektoch,
- prehlbovanie krízy vzťahov medzi konzumnou spoločnosťou, vedou a duchovnými hodnotami spoločnosti,
- obmedzenie a zaostávanie v účasti na medzinárodnej deľbe práce a jej výsledkov v oblasti výskumu a vývoja.

Záver

Vychádzajúc z Rozpracovania programového vyhlásenia vlády na roky 2010 – 2014 treba vidieť poslanie vedy a výskumu v rezorte vo všeobecnej rovine vo vytváraní poznatkového zázemia pre naplňovanie základnej úlohy zakotvenej v tomto dokumente:

„V dialógu s kultúrnou obcou, odbornou verejnosťou, samosprávami formulovať základné východiská a priority pre stratégiu rozvoja kultúry na roky 2012 – 2016“.

V materiáli sú aj ďalšie inšpiratívne momenty, ktoré volajú po intenzívnejšom a užšom prepojení rozhodovacích procesov s výsledkami vedecko-výskumnej činnosti. Treba dosiahnuť stav, aby sa výsledky činnosti rezortných výskumných pracovísk v najrozmanitejšej podobe (štúdie, expertízy, odborné posudky, stanoviská, odborné konzultácie, prednášky, monografie) stali súčasťou poznatkovej výbavy tých, ktorí riešia praktické problémy rezortu a zároveň aj súčasťou systému vied o kultúre.

Návrh úloh:

1. V súčinnosti s ostatnými organizačnými útvarmi navrhovať podmienky na optimálny rozvoj vedecko-výskumnej činnosti v rezorte (návrhy na zlepšenie personálnych, technických, platových, vzdelávacích podmienok, možností zahraničnej spolupráce, získavania prostriedkov pre vedu a výskum aj z iných zdrojov ako je štátny rozpočet, metodické usmerňovanie získavania prostriedkov – táto úloha je osobitne aktuálna vzhľadom na skutočnosti uvádzané v úvode a zistené prieskumom).

G: SKD v spolupráci o statnými organizačnými útvarmi ministerstva

2. Priebežne sledovať stav vypovedajúci o výsledkoch vedy a výskumu v inštitúciách a zasielať výsledky výskumov organizácií jednotlivým organizačným útvarom ministerstva

G: SKD

3. Metodicky usmerňovať organizácie v pôsobnosti ministerstva vo vzťahu k problematike vedy a výskumu v rezorte kultúry, akreditácie pracovísk a pod.

G SKD

4. Podľa potreby organizácií a finančných možností ministerstva pripraviť odborný seminár, prípadne inú vhodnú aktivitu k problematike vedy a výskumu v rezorte.

G SKD